

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE LIMBI ȘI LITERATURI STRĂINE
DEPARTAMENTUL DE FILOLOGIE RUSĂ ȘI SLAVĂ

TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA EXAMENULUI DE LICENȚĂ
SPECIALIZARE: LIMBA ȘI LITERATURA RUSĂ A
SESIUNILE IUNIE / IULIE - SEPTEMBRIE 2026

PROBA DE LITERATURĂ ȘI CULTURĂ RUSĂ

MODUL: LITERATURA RUSĂ VECHIE ȘI DIN SEC. AL XVIII-LEA

TEME ȘI BIBLIOGRAFIE PRIMARĂ:

*** *Cântec despre oastea lui Igor;*

A. N. Radișcev, *Călătorie de la Petersburg la Moscova;*

N. M. Karamzin, *Sărmana Liza.*

Concepte: *clasicism, iluminism, sentimentalism, libertate, patriotism.*

BIBLIOGRAFIE SECUNDARĂ:

În lb. română:

1. Barbă, G., Cotorcea, L., Crasovschi, A., *Слово о полку Игореве. Cântec despre oastea lui Igor*, București, Ed. „Kriterion”, 2000 (L. Cotorcea, *Postfață. Argument pentru o traducere*, p. 289-325).
2. *** *Istoria literaturii ruse*, în trei vol., sub red. lui D. D. Blagoi, vol. I, București, Editura Științifică, 1963.
3. *** *Clasicii literaturii ruse*, București, Ed. Cartea Rusă, 1956.

În lb. rusă:

1. Barbă, G., *Schiță a istoriei literaturii ruse vechi, sec. XI–XVII* (în lb. rusă), E.U.B., 1989.
2. *** *Древнерусская литература XI–XVII вв.*, red. V. I. Korovin, Moscova, Ed. „Vlados”, 2003.

3. Kulešov, V. I., *История русской литературы X–XX века*, Moscova, Ed. „Русский язык”, 1989.
4. Lebedeva, O. B., *История русской литературы XVIII века*, Moscova, 2000.
5. Lihaciov, D. S., «Слово о полку Игореве» и культура его времени, Leningrad, Ed. „Художественная литература”, 1985.
6. Olteanu, Antoaneta, *Istoria literaturii ruse. Secolele al XVII-lea–al XVIII-lea* (în lb. rusă), E.U.B., 1998.
7. Orlov, P. A., *История русской литературы XVIII века*, Moscova, Ed. „Высшая школа”, 1991.
8. Skripnikova, T. I., *История русской литературы*, Voronej, 2005.
9. Tatarinova, L. E., *Русская литература и журналистика XVIII века*, ed. a III-a, îndreptată și adăugită, Moscova, 2006.

MODUL: ROMANTISMUL ȘI REALISMUL

TEME ȘI BIBLIOGRAFIE PRIMARĂ:

- **GOGOL, N.V., *PORTRETUL***
- **LERMONTOV, M.I., *UN EROU AL TIMPULUI NOSTRU***
- **PUȘKIN, A.S., *ȚIGANII***

CONCEPTE: .

EROUL ROMANTIC (BYRONIAN), INDIVIDUALISMUL ROMANTIC, ARTA ȘI ARTISTUL ÎN IDEOLOGIA ROMANTICĂ, IUBIREA ROMANTICĂ („IUBIREA DE IUBIRE”), OPOZIȚIA DINTRE NATURĂ ȘI CIVILIZAȚIE

BIBLIOGRAFIE SECUNDARĂ:

BERLIN, ISAIAH, 2004, „REVOLUȚIA ROMANTICĂ”, ÎN *SIMȚUL REALITĂȚII. STUDII ASUPRA IDELOR ȘI ISTORIEI ACESTORA*, ED. DE HENRY HARDY, INTRODUCERE DE PATRICK GARDINER, TRAD. ȘI POSTFAȚĂ DE LAURIAN KERTESZ, BUCUREȘTI: UNIVERS, 210-240.

HUSAR, AL., 1988, „ROMANTISMUL”, ÎN *IZVOARELE ARTEI*, BUCUREȘTI: MERIDIANE, 66-86.

REID, ROBERT, 2005, „LERMONTOV: ROMANTICISM ON THE BRINK OF REALISM”, ÎN MICHAEL FERBER (ED.), *A COMPANION TO EUROPEAN ROMANTICISM*, BLACKWELL, 309-325.

ROUGEMONT, DENIS DE, 1987, „MITUL LUI TRISTAN”, ÎN *IUBIREA ȘI OCCIDENTUL*, TRAD., NOTE ȘI INDICI DE IOANA CÂNDEA-MARINESCU, PREFAȚĂ DE VIRGIL CÂNDEA, BUCUREȘTI: UNIVERS, PP. 6-52.

MODUL: LITERATURA RUSĂ DIN PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIX-LEA

TEME ȘI BIBLIOGRAFIE PRIMARĂ

- Turgheniev, I.S., *Părinți și copii*
- Leskov, N.S., *Lady Macbeth din Siberia* (într-o altă traducere: *Lady Macbeth din județul Mțensk*); *Stângaciul*

Concepte: *realism psihologic, nihilism, tipologia omului nou, condiția și emanciparea femeilor, ideologia generației 1840 vs. 1860, identitatea națională în Rusia sec. al XIX-lea*

BIBLIOGRAFIE SECUNDARĂ

Turgheniev, I.S. „Hamlet și Don Quijote” în: *Opere*, vol.XI, București: Editura pentru literatura universală, 1962.

Walicki, Andrzej, „Gândirea socială rusă: o introducere la istoria intelectuală a Rusiei din secolul al XIX-lea”, în Victor Rizescu (ed.), *Ideologii românești și est-europene*, Cuvântul, București, 2008, pp. 27–81

Breiner, Anton, „Spre modernism, spre modernism! (Non)realismul lui Cehov”, în Camelia Dinu (ed.), *Modernismul rus în Veacul de Argint*, Ratio et Revelatio, Oradea, 2020, pp. 117–160

Enciu, Larisa-Maria, *Condiția femeii în cultura rusă. Studiu de caz: Lady Macbeth din Siberia de Nikolai Leskov*, „Slovo”, vol. 9, 2021, pp. 20-38.

Moser, Charles, *The Cambridge history of Russian literature*, Rev. ed, Cambridge University Press, Cambridge ; New York, 1992

MODUL: LITERATURA RUSĂ DIN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIX-LEA

TEME ȘI BIBLIOGRAFIE PRIMARĂ

- Dostoievski, F.M., *Crimă și pedeapsă*
- Tolstoi, L.N., *Anna Karenina*

Concepte: *realism psihologic, polifonie, dedublare, omul din subterană, tolstoism, contrapunct*

BIBLIOGRAFIE SECUNDARĂ

Cristea, Valeriu, *Dicționarul personajelor lui Dostoievski*, Iași, Polirom, 2007.

Dinu, Camelia, *Preambul. Cosmohaosul lui Dostoievski*, în vol. Dinu, Camelia (coord.), *Recitindu-l pe Dostoievski. 200 de ani de la naștere*, București, Litera, 2021, pp. 8–29.

Ianoși, Ion, *Dostoievski – tragedia subteranei*, București, Editura pentru Literatură Universală, 1968, pp. 49–87.

Ianoși, Ion, *Tolstoi: romanul unei drame*, București, Editura Teora, 1998, pp. 144–158.

Modul: LITERATURA RUSĂ DIN PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XX-LEA

TEME ȘI BIBLIOGRAFIE PRIMARĂ

Andreev, Leonid, *Iuda Iscarioteanul*

Bulgakov, Mihail, *Inimă de câine; Maestrul și Margareta*

Concepte: *realism, fantastic, experiment, mit vs. realitate, text-avertisment, motive biblice*

BIBLIOGRAFIE SECUNDARĂ

Abeliuk, E.C., Polivanov, K.M., *История русской литературы XX-го века*. В 2 кн., Moscova, Ed. Literaturnoe obozrenie, 2009, Vol. I - pp. 45-56; Vol. II - 46-101.

Brezuleanu, Ana-Maria, *Cumpăna veacurilor. Studii de literatură rusă și comparată*, București, Ed. F.C. Est-Vest, 2005, pp. 15-82; 137-186.

Crasovschi, Axinia, *Prozatori ruși: secolele XIX-XX*, București, Editura Universității din București, 2008, pp. 134-151; 228-254.

Șoptereanu, V., *Filosofia mitului în literatura rusă*, București, Ed. Universității din București, 1997, pp. 203-238

**MODUL: LITERATURA RUSĂ DIN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XX-LEA –
POSTMODERNISMUL RUS**

TEME ȘI BIBLIOGRAFIE PRIMARĂ

Pelevin, Viktor, *Mitraliera de lut*, traducere și note de Denisa Fejes, Ed. Curtea veche, București, 2006

Sorokin, Vladimir, *Kremlinul de zahăr*, traducere, note și postfață de Antoaneta Olteanu, Ed. Curtea veche, București, 2009

Ulițkaia, Ludmila, *Soniecika*, traducere de Gabriela Russo, Humanitas, București, 2004

Concepte: *postmodernism, moartea autorului, moartea textului, tehnica colajului, deconstrucția, simulacrul*

BIBLIOGRAFIE SECUNDARĂ

Călinescu, Matei, *Cinci fețe ale modernității*, Ed. Univers, București, 1985

Epștein, Mihail, *Postmodern v Rossii. Literatura i teoria*, Moscova, 2000

Hosciuc, Maria, *Postmodernismul în literaturile rusă și ucraineană*, Editura Universității din București, 2015

Hutcheon, Linda, *Poetica postmodernismului*, Ed. Univers, București, 2002

Lipovețki, M., *Russkii postmodernizm*, Ekaterinsburg, 1997

Mankovskaia, N.B., *Estetika postmodernizma*, Sankt-Petersburg, 2000

McHale, Brian, *Ficțiunea postmodernistă*, Ed. Polirom, Iași, 2009

Olteanu, Antoaneta, *Alei bifurcate. Poetica postmodernismului rus*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2019

Olteanu, Antoaneta, *Proza rusă contemporană*, Ed. Paideia, București, 2008

Petrescu, Liviu, *Poetica postmodernismului*, Ed. Paralela 45, ediția a patra, Pitești, 2011

Skoropanova, I.S., *Ruskaia postmodernistskaia literatura*, ediția a treia, Moscova, 2001

Șoptoreanu, Virgil, *Mituri literare moderne și postmoderne*, Ed. Paideia, București, 2008

STRUCTURA SUBIECTULUI ȘI RECOMANDĂRI

La modulul de **Literatură și cultură rusă**, examenul de licență va verifica autori, texte și concepte literare studiate pe parcursul tuturor celor șase semestre.

Subiectul pornește de la un extras din operele menționate în bibliografia primară a examenului.

Cerințele pe baza textului, în număr de cinci, sunt construite gradual, de la simplu la complex. Studenții vor parcurge trei grade de dificultate:

1. recunoaștere și identificare – se verifică date factuale: recunoașterea titlului operei, autorului, personajelor implicate, contextului acțiunii, tipului de narator;
2. explicare și interpretare tematică – se cere identificarea temei literare sau a unor motive literare și comentarea lor, pe scurt;
3. analiză extinsă și argumentare:
  - se cere o interpretare mai detaliată (minimum 150 de cuvinte) a fragmentului și integrarea lui în ideologia epocii (de exemplu în romantism, realism etc.) sau corelarea cu alte concepte literare, din lista bibliografică (de exemplu, „omul de prisos”, determinism etc.);
  - se cere realizarea unui eseu (minimum 300 de cuvinte) care să argumenteze particularități de construcție a unui personaj din textul selectat.

Recomandări pentru studenți:

- Recitirea textelor menționate și a notițelor de la cursuri.
- Parcurgerea bibliografiei secundare recomandate.
- Recapitularea conceptelor recomandate.
- Aplicarea ideologiei epocii la fragmentele recomandate.
- Exersarea redactării de texte argumentative.